

Dobozy Borbála:

dr. Kamp Salamon laudációja

Nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy dr. Kamp Salamont akadémiai székfoglalója alkalmából én laudálhatom.

A sok évtizedes, kiemelkedő szakmai múlttal rendelkező karmester a magyar zenei élet egyik legkarakteresebb, meghatározó személyisége.

Az itthoni pécsi ill. budapesti diplomák megszerzését követően Kamp Salamon külföldön vett részt nagy mesterek műhelymunkájában; Tillai Aurél és Párkai István után a bécsi Zeneakadémián Karl Österreichernél folytatta tanulmányait és Stuttgartban Helmuth Rillingnél is tanult.

1987 óta a Deák téri evangélikus püspöki székhelyen működő Lutheránia Ének- és Zenekar karnagya. 1990-ben megalapította az évenként megrendezésre kerülő Budapesti Bach Hetet, amely ma már a főváros egyik legnépszerűbb nemzetközi fesztiválja. Alapító tagja és elnöke a '92-ben életre hívott Magyar Bach Társaságnak. 1998 óta a Magyarországi Evangélikus Egyház országos zeneigazgatója.

DLA doktori fokozatát 2003-ban szerezte meg.

Rangos díjakkal ismerték el munkásságát: Bartók-Pásztory-díj, Artisjus-díj, Magyar Örökség-díj a Lutherániával, Kölcsey-díj, Liszt Ferenc-díj, Károli Gáspár-díj és Kossuth-díj birtokosa.

Kamp Salamon egész életét, működését a mélységes hit és szellemiség szoros egysége hatja át, mely napjainkban ugyancsak kiveszőben lévő eszmény. Megkérdőjelezhetetlen, hiteles személyiség. Bár Karl Österreichert professzor nemzetközi karriert jósolt neki, ő mégis inkább hazajött, hogy Weltler Jenő mellett bekapcsolódjék a Lutheránia munkájába. A hívó szóra rögtön igent mondott, vagyis Péter apostol mintájára gondolkodás nélkül „kilépett a csónakból”. Bizonyos, hogy nagyon kevesen döntöttek volna így, de Kamp Salamon, ahogy egész életében, már akkor is a nagyobb ellenállást, a nehezebb utat választotta. Felismerte valódi küldetését, életfeladatát, úgy is mondhatnám, meghallotta elhívását. Fontosabb volt számára a Máté passióval, H-moll misével és más nagy művekkel való foglalkozás, mint a siker, a csillogás. Azzal is tisztában volt, hogy Bach művészetét nem lehet csupán zenei szemszögből megközelíteni. A mélyebb megértéshez szükség van – korabeli szóhasználatlal élve – a „világbölcsségre”, amely széleskörű tudást, s nem utolsósorban alapos teológiai ismereteket is feltételez. Kevés ilyen teológiai is felkészült értője és ismerője van e mester életművének, mint a tudós karnagy. Publikációkkal, CD-felvételekkel, nagyhatású rádiós és élő ismeretterjesztő előadásokkal világítja meg Bach zenéjének rejtett tartalmát, mély összefüggéseit. Ilyen volt például a Budapesti Vonósok szervezésében éveken át nagy sikerrel folytatott *Bach közelében* című zenei-teológiai elemző sorozat.

Ars poeticájának is tekinthető a következő, tőle származó idézet:

„A mai világ javarészt rend- és értékvesztő. Alkotó ereje nem törekszik a mindent egyesítő középpont felé. Ezért keresem azt az energiát, amely képes kiragadni az időből, a tények világából, így megbúvólten Bach zenéjéhez fordulok. Hiszem, hogy az ő művészete nemcsak

számomra, hanem az emberiség számára is olyan ösvény, olyan lehetőség, amely a középpont, a rend felé vezet.”

Jóllehet, Kamp Salamon Bach bűvöletében él, hatalmas repertoárja a reneszánsz zenétől napjainkig az egész zeneirodalmat felöleli. Lexikális tudása lenyűgöző.

Hat éven át volt a Debreceni Kodály Kórus művészeti vezetője és karnagya. Az énekkarral a hagyományos hangversenyélet mellett önálló, hatalmas vállalkozásként Bach, Haydn, Mozart és Schubert vokális életművét nagy sorozatokkal mutatta be. A barokk és klasszikus repertoár mellett különleges hangsúlyt fektetett a rendkívüli technikai nehézségeket támasztó XX. századi és kortárs művek megszólaltatására is, amelyeknek ismerten briliáns betanítója. Számos kortárs mű ősbemutatója is az ő nevéhez fűződik. Csak a Kodály Kórusnál eltöltött évei alatt több mint háromszáz művet tanított be és vezényelt, valamint több lemezfelvételt is készített.

Évtizedek óta sokirányú és nagyhatású pedagógiai tevékenységet is folytat: Szeged, Debrecen és Pécs után jelenleg a budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémia habilitált egyetemi tanára, az intézmény Doktoriskolájában a Karvezetés alprogram vezetője. Hamvas Béla mondja, hogy „válassz magadnak olyan mestert, akinek elméje tiszta, szíve jó.” Kamp Salamon éppen ilyen mester. Nagy tanító, aki az életet a maga teljességében látja és láttatja. Vallja, hogy a művészet a valóság fölött van, és súlypontja az életen túli. Harmónia csak a látható és láthatatlan világ egyensúlyából jöhet létre. Ha csupán a látható dolgokra irányul a figyelem, abból kiegyensúlyozott élet nem születhet... Meggyőződésem, hogy a szakmai tanácsai mellett megfogalmazott szellemi iránymutatása is mély rezonanciát kelt a fogékony lelkekben.

Híresen karizmatikus személyiség, mindenki a hatása alá kerül, aki vele dolgozik. Előfordult már, hogy egy művész külföldi meghívást és tízszeres honoráriumot hagyott ki azért, hogy inkább vele énekeljen. Bár nagy koncerttermek szereplője is, hiszen szinte minden magyar szimfonikus zenekarral dolgozott már, legkedvesebb közege a Deák téri evangélikus templom, amelynek zenei élete a legrégebb magyarországi Bach-hagyománnyal büszkélkedhet. A kantátazenés istentiszteletek mellett az elmúlt 35 évben Kamp Salamon működésének köszönhetően az egyházi ünnepek alkalmával rendszeresen felcsendülő Karácsonyi Oratórium, János és Máté passió, H-moll mise, valamint a Bach Hetek kantátái nagy tömegeket vonzó, legendás előadásokká váltak. A karmester varázslatos egyénisége, kisugárzása olyan hőfokú, izzó hangulatot teremt, amely már-már a falakat is szétfeszíti.

2004-ben az akkor 100 éves Lutheránia Énekkar Magyar Örökség Díjban részesült. A kórust Erdélyi Zsuzsanna laudálta, ebből idézek egy részletet:

„2004. június 13-án szétnyílt a Deák téri evangélikus templom kupolája. A templomot zsúfolásig megtöltő hallgatóság, jó másfélezer lélek, élte át e csodát. Az idei, immár 15. Bach Hét zárókoncertjén a H-moll mise hangzott föl és segítette Isten közelébe korunk szárnyaszegett emberét. A hívőt éppen úgy, mint az elbizonytalanodót, netán kétségekbe esőt. A Lutheránia ilyesfajta spirituális szolgálata közigenyét jelenít meg. Köztudottan nehéz ma Isten áramkörében megmaradni. A fogyasztói társadalom konzummohósága a belső szférát sem kíméli. A szerzésben, habzsolásban kiüresíti a lelket, amely fázik, benne minden

elhomályosodik. Isten szeretete nem melegít, égi fénye nem világít. Hívó szava nem hallatszik...

Ilyenkor dereng fel Johann Sebastian Bach képe s az ember elindul a Deák téri templom felé, mint tették ezt sokan június 13-án. Még a karzatok is roskadoztak a H-moll mise ígéretében és ígézetében. A Kyrie azonnal szárnyra kapta a lelket s az egek felé elindította. Elindította és el is juttatta, az Agnus Deivel Isten békéjét szétárasztotta. A légszomjjal küszködőkre, kiszikkadtakra éppúgy, mint a csak megfáradtakra. Krisztus az elvesztett édeni üdvösséget ugyan halálával nekünk visszaszerezte, napjainkra azonban a hit kegyelmi állapotát a Pénzistenség, a Mammon egyre inkább veszélyezteti. Veszélyezteti, de talán el nem veszíti. Addig biztosan nem, amíg Bach zenei igéi fölhangozhatnak, amíg a H-moll mise Credója, Sanctusa kupolát emel és a Teremtőisten ábrázatját láttatja.”

Végezetül engedjenek meg néhány személyes gondolatot.

Nehéz kimondani, de immáron 40 éves pályafutásra tekinthetek vissza és éppen 30 éve ért az a szerencse, hogy a Deák téri zenei élet szerves részévé válhattam. Akkoriban egy német testvérgyülekezet csembalót ajándékozott a templomnak, így lehetőség nyílt arra, hogy a nagy egyházi műveket osztott continuóval, orgona és csembaló kísérettel szolgáltassuk meg. Saját koncertjeim során is sok szép és maradandó élményben volt részem, hiszen számtalan nagyszerű kamarapartnerrel, karmesterrel, zenekarral játszhattam itthon és külföldön egyaránt. Azonban életem legnagyobb élményei mégis a Kamp Salamon által vezetett, az anyagi és szellemi világ között csodálatos hidat építő Lutheránia-előadásokhoz kötődnek. Minden alkalommal azt gondolom, hogy az éppen átélt felemelő érzés és ünnepi hangulat már tovább nem fokozható, a kupola sem tud jobban megemelkedni. Be kell vallanom: 30 év óta folyamatosan tévedek...

Ezúton is szeretnék mindnyájunk nevében köszönetet mondani e sok-sok felejthetetlen óráért, annál is inkább, hiszen ilyenkor – és ezt a Deák téri közösség jól tudja – az Örök Élet kapuja is megnyílik...

Dr. Kamp Salamon levelező taggá válása a Magyar Művészeti Akadémia nagy nyeresége.